

Федорченко Віра Іванівна

кандидат біологічних наук, доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології
Української медичної стоматологічної академії, м. Полтава, Україна

Полянська Валентина Павлівна

кандидат біологічних наук, доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології
Української медичної стоматологічної академії, м. Полтава, Україна

Зачепило Світлана Вікторівна

кандидат медичних наук, доцент кафедри оториноларингології та офтальмології Української
медичної стоматологічної академії, м. Полтава, Україна

Боброва Нелля Олександрівна

кандидат біологічних наук, викладач кафедри мікробіології, вірусології та імунології
Української медичної стоматологічної академії, м. Полтава, Україна

Лобань Галина Андріївна

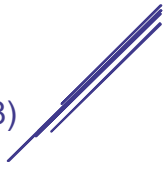
доктор медичних наук, професор кафедри мікробіології, вірусології та імунології
Української медичної стоматологічної академії, м. Полтава, Україна

**НАВИЧКИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ І
КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ОДНІ З ПРОВІДНИХ
ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ВАЖЛИВИХ У ПІДГОТОВЦІ
СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ**

Анотація. Дана стаття присвячена розгляду та аналізу поточного моменту щодо здобуття студентами медичних вузів важливої та актуальної загальної компетентності: формуванню навиків використання інформаційних та комунікаційних технологій. Актуальність даної теми пов'язана зі значним розширенням даних технологій за умов коронавірусного карантину.

Ключові слова: компетентності, інформаційні технології, комунікаційні технології, навички.

Кафедра мікробіології, вірусології та імунології Української медичної стоматологічної академії приділяє значну увагу постійному вдосконаленню

методики викладання предмету на медичному та стоматологічному факультетах, де викладання ведеться на трьох мовах – українській, російській та англійській.

Колектив кафедри постійно прагне до підвищення якості змістової структури предмету [1,2,3,4]. Робляться внески у вдосконалення організаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу [5,6,7,8]. Не залишається поза увагою також питання оцінювання успішності студентів з предмету [9,10]. Успішність вивчення предмету у сучасній медичній вищій школі сьогодні не може обійтись без застосування категорії: «компетентності» [11]. Одна із загальних компетентностей, передбачена програмою предмету: «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» - навички використання інформаційних і комунікаційних технологій – є предметом обговорення даної статті.

Поняття «компетентностей», як показників конкурентоздатності сучасного спеціаліста, з'явилося на фоні впровадження Болонських принципів освіти. Болонські принципи мають на увазі прагнення до введення певних стандартів освіти, що могло би сприяти можливостям студентів змінювати навчальний заклад не тільки у межах однієї країни, але і за її межами. При цьому вищі навчальні заклади мають також і значний ступінь самостійності у прийнятті тактичних та стратегічних рішень щодо організації та структури освітнього процесу. Власне, це шлях до інтернаціоналізації процесу навчання, обміну досвідом на різних рівнях, глобалізації суспільних процесів. З одного боку це має сприяти і сприяє виникненню потужного потенціалу до удосконалення соціальних стандартів життя суспільства, як на рівні навчання студентів, так і на рівні внеску спеціалістів у період їх самореалізації у професійній сфері.

У той же час, ці зміни призводять також до загострення конкурентних процесів між кращими та найкращими професіоналами. Сьогодні вже не є достатнім знати теоретичний матеріал з предмету та володіти певними техніками. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій стали невід'ємною складовою виробничого процесу у багатьох галузях життя

людини. Медицина знаходиться, ймовірно, у перших рядках цього переліку.

Органічним є широке впровадження інформаційних і комунікаційних технологій з огляду на те, що сьогоденні студенти та молоді спеціалісти належать до покоління, яке знайоме з такими технологіями практично «від народження». Особливий внесок до «буму» застосування інформаційних і комунікаційних технологій у навчальному процесі зробив період коронавірусних карантинних обмежень, який змусив перейти до вивчення різних предметів із застосуванням таких технологій. Безумовно, такі експромтні підходи задають набагато більше питань, ніж дають на них відповідей.

Крім того, що змінився власне навчальний процес, суттєво змінились також способи взаємодії між викладачем та студентами поза межами навчального часу. Неможливо сьогодні зробити навчальний процес ефективним без узгодження маси поточних питань, використовуючи телефонний зв'язок, повідомлення з використанням різних інформаційних ресурсів, спілкування викладача з цілою групою у Viber чи WhatsApp. Можна сказати, що навчальний процес та пов'язана з ним діяльність викладачів та студентів опинилась у вирі інформаційних і комунікаційних технологій.

У той же час слід відзначити, що сьогоденній формат викладання різних предметів у вищій медичній школі, у тому числі і викладання мікробіології, вірусології та імунології, не є оптимальним. Тоді, як оволодіння теоретичною складовою предмету може бути підняте на принципово новий рівень за умови більш активного застосування інформаційних технологій, оволодіння практичними навичками у більшому ступеню потребує фізичної присутності студента у навчальній лабораторії. Розгляд проблемних питань, причинно-наслідкових зав'язків між певними явищами є оптимальним за умов прямого спілкування викладача зі студентами. Слід очікувати, що у найближчі періоди з'являться такі програмні продукти, які кардинально змінять уяву про оптимізацію навчального процесу, зокрема і за умов вивчення мікробіології, вірусології та імунології у вищій школі.

Висновок: Інформаційні і комунікаційні технології у навчальному процесі сьогодні безповоротно перетворюються з об'єктом, до якого слід прагнути, на потужний інструмент подальшого прогресу у освітній галузі.

Список джерел:

1. Міждисциплінарна інтеграція мікробіології, вірусології та імунології з попередніми і наступними навчальними дисциплінами / Н. О. Боброва, В. І. Федорченко, О. В. Ганчо, С. В. Зачепило, Н. П. Коваленко, Г. А. Лобань // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч. - наук. конф. з міжнар. участю (21 березня 2019 р.). – Полтава, 2019. – С. 20–21.
2. Шляхи підвищення навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» у вищому медичному закладі / І. М. Звягольська, Т. В. Дерев'янка, В. П. Полянська // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (7-8 листопада 2019 р.). – Полтава, 2019. – С.125–130.
3. Навчально-методичне та організаційне забезпечення освітнього процесу для англomовних студентів на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології ВДНЗУ “Українська медична стоматологічна академія” / В. І. Федорченко, О.В. Ганчо, Н. О. Боброва, Т. С. Кириченко, Г. А. Лобань // Медична освіта. – 2018. – № 3. – С.74–77.
4. Immunology: questions and answers : manual / O. V. Hanchko, V. I. Fedorchenko, M. O. Faustova et al. – Lviv : Publisher Marchenko T. V., 2020. – 120 p.
5. Методологічні аспекти організації самостійної роботи студентів у закладах вищої медичної освіти / С. Б. Безшапочний, С. В. Зачепило, Ю. А. Гасюк, В. І. Федорченко, Н. О. Боброва // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей V Міжнародної науково-практичної конференції (19-20 листопада 2020 р.). – Полтава, 2020. – С. 24–29.
6. Про наступність формування базових знань з молекулярно-генетичних методів лабораторної діагностики інфекційних захворювань у здобувачів вищої медичної освіти / І. М. Звягольська, Т. В. Дерев'янка, В. П. Полянська // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : збірник статей V Міжнародної науково-практичної конференції (19-20 листопада 2020 р.). – Полтава, 2020. – С.155–159.
7. Форми і методи навчання іноземних студентів в умовах модернізованого освітнього

середовища кафедри мікробіології, вірусології та імунології / І. М. Звягольська, В. П. Полянська, Т. В. Дерев'янку // Актуальні питання медичної освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи : матеріали навч. - наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 33–36.

8. Виховання гармонійно розвинутої особистості студентської молоді в процесі навчання мікробіології, вірусології та імунології / Т. В. Дерев'янку, І. М. Звягольська, В. П. Полянська, Г. А. Лобань, В. І. Федорченко, А. А. Сухомлин // Сучасна медична освіта : методологія, теорія, практика : збірник статей Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю (19 березня 2020 р.). – Полтава, 2020. - С. 68–69.
9. Динаміка виживання знань із мікробіології, вірусології та імунології в іноземних студентів / М. М. Ананьєва, Г. А. Лобань, М. О. Фаустова, В. І. Федорченко, Ю. В. Чумак, Л. О. Лугова // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи : збірник статей навч.-метод. конф. з міжнар. участю, (22 листопада 2018 р.). - Полтава, 2018. – С. 3–4.
10. Контроль та оцінювання успішності англомовних студентів на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології / О. В. Ганчо, В. І. Федорченко, Н. О. Боброва, Т. С. Кириченко, Г. А. Лобань // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних : наук. - практ. конф. з міжнар. участю (22 березня 2018 р.). – Полтава, 2018. – С. 49–51.
11. Виклики у забезпеченні набуття загальних (ключових) та професійних компетентностей студентами вищих навчальних закладів медичного профілю у зв'язку з переходом на дистанційну форму навчання в умовах карантину: (підсумки X International Scientific and Practical Conference «Trends in the development of modern scientific thought,» (Vancouver, Canada)) [Електронний ресурс] / В. І. Федорченко, В. П. Полянська., Н. О. Боброва, // - November, 2020. - р. 23-26. URL : <https://isg-konf.com/uk/trends-in-the-development-of-modern-scientific-thought-ua/>